Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

4. října 2024*

„Řízení o předběžné otázce – Zemědělství – Ekologická produkce a označování ekologických produktů – Nařízení (EU) 2018/848 – Použití některých produktů a látek v ekologické produkci a seznamy těchto produktů a látek – Výjimka – Prováděcí nařízení (EU) 2021/1165 – Příloha II – Pojmy ‚velkochov' a ‚chov hospodářských zvířat bez zemědělské půdy' – Důvěra spotřebitelů – Dobré životní podmínky zvířat – Ohled na životní prostředí a klima – Kritéria"

Ve věci C-228/23,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím Conseil d'État (Státní rada, Francie) ze dne 12. dubna 2023, došlým Soudnímu dvoru dne 12. dubna 2023, v řízení

Association AFAÏA

proti

Institut national de l'origine et de la qualité (INAO),

za účasti:

Ministre de l'Agriculture et de l'Alimentation,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení: A. Arabadžev (zpravodaj), předseda senátu, T. von Danwitz, P. G. Xuereb, A. Kumin a I. Ziemele, soudci,

generální advokát: M. Campos Sánchez-Bordona,

za soudní kancelář: R. Șereș, radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 21. února 2024,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

– za sdružení AFAÏA: B. Le Bret a R. Rard, avocats, a A. Tricaud, expert,

* Jednací jazyk: francouzština.

– za francouzskou vládu: G. Bain, J.-L. Carré, B. Fodda a M. de Lisi, jako zmocněnci,

– za finskou vládu: M. Pere, jako zmocněnkyně,

– za Evropskou komisi: A. Dawes a B. Hofstötter, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 25. dubna 2024,

vydává tento

Rozsudek

1 Projednávaná žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu přílohy II prováděcího nařízení Komise (EU) 2021/1165 ze dne 15. července 2021, kterým se povolují některé produkty a látky pro použití v ekologické produkci a stanoví jejich seznamy (Úř. věst. 2021, L 253, s. 13 a oprava Úř. věst. 2022, L 115, s. 230) (dále jen „prováděcí nařízení 2021/1165“), přijatého k provedení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/848 ze dne 30. května 2018 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 834/2007 (Úř. věst. 2018, L 150, s. 1 a oprava Úř. věst. 2019, L 305, s. 59) (dále jen „nařízení 2018/848“).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi sdružením AFAÏA, jež je francouzským profesním sdružením, jehož předmětem činnosti je ochrana kolektivních zájmů producentů organických hnojiv, a Institut national de l’origine et de la qualité (Národní ústav pro ochranu původu a kvality) (dále jen „INAO“), který je francouzskou veřejnou správní institucí, ve věci definice pojmu „velkochov“, kterou použil INAO ve svém výkladovém pokynu k použití nařízení Rady (ES) č. 834/2007 ze dne 28. června 2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení (EHS) č. 2092/91 (Úř. věst. 2007, L 189, s. 1) a k použití nařízení Komise (ES) č. 889/2008 ze dne 5. září 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů, pokud jde o ekologickou produkci, označování a kontrolu (Úř. věst. 2008, L 250, s. 1) (dále jen „výkladový pokyn“).

Právní rámec

Směrnice EIA

3 V článku 2 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Úř. věst. 2012, L 26, s. 1), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/52/EU ze dne 16. dubna 2014 (Úř. věst. 2014, L 124, s. 1) (dále jen „směrnice EIA“) je stanoveno:

„Členské státy přijmou všechna opatření nezbytná k zajištění, aby před vydáním povolení musely záměry, které mohou mít významný vliv na životní prostředí mimo jiné v důsledku své povahy, rozsahu nebo umístění, získat povolení a posouzení z hlediska jejich vlivů na životní prostředí. Tyto záměry jsou vymezeny v článku 4.“

4 V článku 4 odst. 1 uvedené směrnice je stanoveno:

„S výhradou čl. 2 odst. 4 podléhají záměry uvedené v příloze I posouzení v souladu s články 5 až 10.“

5 V příloze I bodě 17 uvedené směrnice je stanoveno:

„Zařízení k intenzivnímu chovu drůbeže nebo prasat s více než:

a) 85 000 místy pro kuřata, 60 000 místy pro slepice;

b) 3 000 místy pro jatečná prasata (nad 30 kg) nebo

c) 900 místy pro prasnice.“

Nařízení 2018/848

6 V bodech 1, 2, 4, 6, 15, 40, 43, 44, 63 a 123 odůvodnění nařízení 2018/848 je uvedeno:

„(1) Ekologická produkce je celkový systém řízení zemědělského podniku a produkce potravin, který spojuje osvědčené postupy v oblasti životního prostředí a klimatu, vysokou úroveň biologické rozmanitosti, ochranu přírodních zdrojů, uplatňování přísných norem v oblasti dobrých životních podmínek zvířat a norem produkce v souladu s poptávkou rostoucího počtu spotřebitelů po produktech získaných za použití přírodních látek a procesů. Ekologická produkce tak plní dvojí společenskou roli – na straně jedné zajišťuje specifický trh reagující na spotřebitelskou poptávku po ekologických produktech a na straně druhé přináší veřejně dostupné statky přispívající k ochraně životního prostředí a dobrým životním podmínkám zvířat, jakož i k rozvoji venkova.

(2) Dodržování přísných norem v oblasti zdraví, životního prostředí i dobrých životních podmínek zvířat při produkci ekologických produktů je základním předpokladem vysoké jakosti těchto produktů. Jak zdůrazňuje sdělení [Evropské k]omise ze dne 28. května 2009 o politice jakosti zemědělských produktů, ekologická produkce tvoří součást režimů jakosti zemědělských produktů [Evropské u]nie, a to společně se zeměpisnými označeními a zaručenými tradičními specialitami podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012 [ze dne 21. listopadu 2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin (Úř. věst. 2012, L 343, s. 1)] a s produkty nejvzdálenějších regionů Unie podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 228/2013 [ze dne 13. března 2013, kterým se stanoví zvláštní opatření v oblasti zemědělství ve prospěch nejvzdálenějších regionů Unie a zrušuje nařízení Rady (ES) č. 247/2006 (Úř. věst. 2013, L 78, s. 23)]. V tomto smyslu ekologická produkce sleduje v rámci společné zemědělské politiky (dále jen ‚SZP‘) stejné cíle, které jsou vlastní všem režimům jakosti zemědělských produktů Unie.

[…]

(4) Ekologická produkce kromě toho představuje systém, který přispívá k integraci požadavků na ochranu životního prostředí do SZP a podporuje udržitelnou zemědělskou produkci. […]

[…]

(6) Vzhledem k cílům politiky Unie v oblasti ekologické produkce by právní rámec stanovený pro provádění této politiky měl být zaměřen na zajištění spravedlivé hospodářské soutěže a řádného fungování vnitřního trhu s ekologickými produkty, na zachování důvěry spotřebitelů v produkty označené jako ekologické a oprávněnost této důvěry a na vytváření podmínek, za kterých se může tato politika rozvíjet v souladu s vývojem v oblasti produkce a trhu.

[…]

(15) Výzkumné projekty ukázaly, že na trhu s ekologickými potravinami má zásadní význam důvěra spotřebitelů. Z dlouhodobého hlediska mohou pravidla, která postrádají důvěryhodnost, ohrozit důvěru veřejnosti a vést k selhání trhu. Proto by měl být udržitelný rozvoj ekologické produkce v Unii založen na řádných pravidlech produkce, která jsou harmonizována na úrovni Unie a která odpovídají očekáváním hospodářských subjektů i spotřebitelů, pokud jde o jakost ekologických produktů a soulad se zásadami a pravidly stanovenými v tomto nařízení.

[…]

(40) Jelikož živočišná výroba přirozeně zahrnuje obhospodařování zemědělské půdy, kdy se používají statková hnojiva k výživě v rámci rostlinné výroby, měla by být s výjimkou včelařství zakázána živočišná výroba bez zemědělské půdy. […]

[…]

(43) Péče o zdraví zvířat by měla být především založena na prevenci nákaz. Kromě toho by se měla uplatňovat zvláštní opatření v oblasti čištění a dezinfekce. V ekologické produkci by nemělo být povoleno preventivní používání chemicky syntetizovaných alopatických léčiv včetně antibiotik. V případě choroby nebo zranění zvířete vyžadujících okamžité ošetření by použití takových léčiv mělo být omezeno na minimum nezbytné k obnovení dobrého stavu zvířete. […]

(44) Podmínky ustájení hospodářských zvířat v ekologickém chovu a chovatelské postupy u těchto zvířat by měly odpovídat etologickým potřebám zvířat a měly by zajišťovat vysokou úroveň životních podmínek zvířat, která by v některých ohledech měla jít nad rámec norem Unie pro dobré životní podmínky zvířat v živočišné výrobě obecně. Ve většině případů by hospodářská zvířata měla mít trvale přístup na otevřená prostranství za účelem pohybu. Zvířata je třeba ve všech stadiích života ušetřit utrpení, bolesti a strachu nebo působit jim takovou újmu co nejméně. Vazné ustájení a mrzačení, jako je kupírování ocasů ovcí, krácení zobáků v prvních třech dnech života a odstraňování rohových pučnic by měly být umožněny pouze se svolením příslušných orgánů a pouze za určitých podmínek.

[…]

(63) Použití některých produktů nebo látek jako aktivních látek určených k použití v přípravcích na ochranu rostlin spadajících do oblasti působnosti nařízení [Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 ze dne 21. října 2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh a o zrušení směrnic Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS (Úř. věst. 2009, L 309, s. 1)], hnojiv, pomocných půdních látek, živin, složek výživy zvířat různého původu získaných

z konvenční produkce, doplňkových látek, pomocných látek a produktů pro účely čištění a dezinfekce by mělo být v ekologické produkci omezeno na minimum a mělo by podléhat zvláštním podmínkám stanoveným v tomto nařízení […].

[…]

(123) […] [cíle] tohoto nařízení [spočívají] zejména [v zajištění] spravedlivé hospodářské soutěže a řádného fungování vnitřního trhu s ekologickými produkty, jakož i zajištění důvěry spotřebitelů v tyto produkty a v logo Evropské unie pro ekologickou produkci, […]“

7 V článku 3 bodě 1 nařízení 2018/848 je stanoveno, že „ekologickou produkcí“ se rozumí „používání metod produkce splňujících toto nařízení ve všech fázích produkce, přípravy a distribuce“.

8 V článku 4 uvedeného nařízení jsou uvedeny mimo jiné tyto obecné cíle ekologické produkce:

„a) přispívat k ochraně životního prostředí a klimatu;

b) zachovávat dlouhodobou úrodnost půdy;

c) přispívat k vysoké míře biologické rozmanitosti;

d) významným způsobem přispívat k netoxickému životnímu prostředí;

e) přispívat k dodržování přísných norem pro dobré životní podmínky zvířat a zejména uspokojovat jejich druhově specifické etologické potřeby;

[…]“

9 V článku 5 uvedeného nařízení, nadepsaném „Obecné zásady“, je stanoveno:

„Ekologická produkce je udržitelný systém řízení, který je založen na těchto obecných zásadách:

a) respektování přírodních systémů a cyklů a zachování a zlepšení stavu půdy, vody a vzduchu, zdraví rostlin a zvířat a rovnováhy mezi nimi;

[…]

d) produkce celé řady vysoce kvalitních potravin a jiných produktů zemědělství a akvakultury, které odpovídají spotřebitelské poptávce po zboží vyprodukovaném za použití postupů, jež nepoškozují životní prostředí, zdraví lidí, rostlin ani zvířat a ani dobré životní podmínky zvířat;

e) zajištění integrity ekologické produkce ve všech fázích produkce, přípravy a distribuce potravin a krmiva;

[…]

g) omezení využívání vnějších vstupů; pokud jsou zapotřebí vnější vstupy nebo pokud neexistují vhodné řídící postupy a metody podle písmene f), omezí se vnější vstupy na:
i) vstupy z ekologické produkce; […]

ii) přírodní látky nebo látky z nich odvozené;

[…]

[…]

j) dodržování vysoké úrovně dobrých životních podmínek zvířat při respektování jejich druhově specifických potřeb.“

10 V článku 6 uvedeného nařízení je stanoveno:

„V rámci zemědělských činností a akvakultury je ekologická produkce založena zejména na těchto zvláštních zásadách:

a) zachování a zlepšování živé složky půdy a přirozené úrodnosti půdy, […] čímž se předchází a bojuje proti ztrátě organických látek v půdě, zhutnění a erozi půdy, a vyživování rostlin zejména prostřednictvím půdního ekosystému;

b) omezení využívání neobnovitelných zdrojů a vnějších vstupů na minimum;

[…]

k) provozování živočišné výroby přizpůsobené danému místu a vázané na půdu;

l) uplatňování chovatelských postupů, které posilují imunitní systém a posilují přirozenou odolnost vůči nákazám, včetně pravidelného pohybu a přístupu na otevřená prostranství a pastviny;

[…]“

11 V článku 9 odst. 3 prvním pododstavci nařízení 2018/848 je stanoveno:

„Pro účely a způsoby použití uvedené v článcích 24 a 25 a v příloze II mohou být v ekologické produkci používány pouze produkty a látky povolené podle uvedených ustanovení, pokud bylo jejich používání povoleno také pro konvenční produkci v souladu s příslušnými ustanoveními práva Unie a případně v souladu s vnitrostátními předpisy založenými na právu Unie.“

12 V článku 12 odst. 1 uvedeného nařízení je stanoveno:

„Hospodářské subjekty produkující rostliny nebo rostlinné produkty dodržují zejména podrobná pravidla uvedená v příloze II části I.“

13 V článku 24 uvedeného nařízení, nadepsaném „Povolení produktů a látek pro použití v ekologické produkci“, je stanoveno:

„1. Komise může některé produkty a látky povolit pro použití v ekologické produkci a veškeré takto povolené produkty a látky zařadí na omezené seznamy, a to pro tyto účely:

[…]

b) jako hnojiva, pomocné půdní látky a živiny;

[…]“

14 V příloze II uvedeného nařízení je v její části I, nadepsané „Pravidla rostlinné výroby“, stanoveno:

„[…]

1.9.2. Úrodnost a biologická aktivita půdy se udržuje a zvyšuje

[…]

c) ve všech případech používáním statkových hnojiv či organických složek, pokud možno kompostovaných, z ekologického zemědělství.

[…]

1.9.3. Pokud nutriční potřeby rostlin nelze uspokojit opatřeními stanovenými v bodech 1.9.1 a 1.9.2, lze používat pouze hnojiva a pomocné půdní látky, které byly povoleny pro použití v ekologické produkci podle článku 24, a to pouze v nezbytné míře. […]“

Prováděcí nařízení 2021/1165

15 V článku 2 prováděcího nařízení 2021/1165 je stanoveno:

„Pro účely čl. 24 odst. 1 písm. b) nařízení [2018/848] lze v ekologické produkci jako hnojiva, pomocné půdní látky a živiny pro výživu rostlin […] použít pouze produkty a látky uvedené v příloze II tohoto nařízení, a to za předpokladu, že jsou v souladu s příslušnými ustanoveními právních předpisů Unie […].“

16 V příloze II uvedeného prováděcího nařízení je stanoveno:

„Hnojiva, pomocné půdní látky a živiny […] uvedené v této příloze mohou být použity v ekologické produkci, pokud jsou v souladu s

– relevantními právními předpisy Unie a vnitrostátními právními předpisy o hnojivých výrobcích, v příslušných případech zejména s nařízením [Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 ze dne 13. října 2003 o hnojivech (Úř. věst. 2003, L 304, s. 1; Zvl. vyd. 13/32, s. 467)] a s nařízením [Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1009 ze dne 5. června 2019, kterým se stanoví pravidla pro dodávání hnojivých výrobků EU na trh a kterým se mění nařízení (ES) č. 1069/2009 a (ES) č. 1107/2009 a zrušuje nařízení (ES) č. 2003/2003 (Úř. věst. 2019, L 170, s. 1)];

– právními předpisy Unie o vedlejších produktech živočišného původu, zejména s nařízením [Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009 ze dne 21. října 2009 o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty, které nejsou určeny k lidské spotřebě, a o zrušení nařízení (ES) č. 1774/2002 (Úř. věst. 2009, L 300, s. 1),] a nařízením [Komise (EU) č. 142/2011 ze dne 25. února 2011, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009 o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty, které nejsou určeny k lidské spotřebě, a provádí směrnice Rady 97/78/ES, pokud jde o určité vzorky a předměty osvobozené od

veterinárních kontrol na hranici podle uvedené směrnice (Úř. věst. 2011, L 54, s. 1)], zejména s přílohami V a XI.

V souladu s přílohou II částí I bodem 1.9.6 nařízení [2018/848] lze k zlepšení celkového stavu půdy nebo k zvýšení dostupnosti živin v půdě nebo plodinách použít přípravky z mikroorganismů.

Použity smí být pouze podle specifikací a omezení použití, které stanoví uvedené právní předpisy Unie a vnitrostátní právní předpisy. Přísnější podmínky použití, jež platí pro ekologickou produkci, jsou upřesněny v pravém sloupci tabulek.

Název Směsné produkty nebo produkty obsahující pouze níže uvedené materiály	Popis, specifické podmínky a omezení
Chlévský hnůj	Produkt skládající se ze směsi živočišných výkalů a rostlinné hmoty (chlévského steliva a krmných surovin) Nesmí pocházet z velkochovu
Sušený chlévský hnůj a dehydrovaný drůbeží trus	Nesmí pocházet z velkochovu
Kompostované živočišné výkaly, včetně drůbežího trusu a kompostovaného chlévského hnoje	Nesmí pocházet z velkochovu
Kapalné živočišné výkaly	Použití po řízené fermentaci a/nebo vhodném zředění. Nesmí pocházet z velkochovu

[…]“

Skutkový stav v původním řízení a předběžné otázky

17 Ze žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že INAO změnil v lednu 2020 svůj výkladový pokyn. V rámci této změny INAO vyložil zákaz – který byl stanoven v příloze I nařízení č. 889/2008 a nyní je obsažen v příloze II prováděcího nařízení 2021/1165 – používat na ekologických zemědělských plochách hnojiva a pomocné půdní látky živočišného původu, jež pocházejí z „velkochovu“, tak, že vylučuje statková hnojiva z „chovů v kompletních roštových nebo mřížových systémech a překračujících prahové hodnoty stanovené v příloze I směrnice [2011/92], jakož i „statková hnojiva z klecových chovů překračujících“ tytéž prahové hodnoty.

18 Sdružení AFAÏA se u Conseil d’État (Státní rada, Francie), která je předkládajícím soudem, domáhá zrušení rozhodnutí ze dne 4. února 2020, v němž INAO zamítl žádost uvedeného sdružení o změnu výkladového pokynu v rozsahu, v němž je v uvedeném pokynu definován pojem „velkochov“, který je v něm dále používán, a požaduje, aby INAO bylo uloženo odpovídajícím způsobem změnit výkladový pokyn ve lhůtě jednoho měsíce od oznámení rozhodnutí uvedeného soudu a společně s touto změnou uskutečnit informační kampaň, která upozorní na skutečnost, že výklad tohoto pojmu, jenž byl obsažen v uvedeném výkladovém pokynu, již neplatí.

19 INAO tvrdí, že ve výkladovém pokynu vyvodil důsledky ze změny terminologie, kterou uskutečnil unijní normotvůrce ve francouzském jazykovém znění nařízení č. 834/2007 a č. 889/2008, která byla nahrazena nařízením 2018/848, neboť uvedený normotvůrce v něm nahradil pojem „chov hospodářských zvířat bez zemědělské půdy“, který byl obsažen v nařízení, jež předcházelo

nařízením č. 834/2007 a č. 889/2008, pojmem „velkochov“. Tím, že francouzské orgány vykládají pojem „élevage industriel“ („velkochov“) tak, že tento odkazuje na podmínky ustájení zvířat, a to jak z hlediska volnosti jejich pohybu a přístupu k venkovním prostorám, tak z hlediska intenzity chovu, a tím, že chápou tento pojem v jeho obvyklém významu odkazujícím na mechanizaci procesů a masovou povahu produkce, údajně sledují záměr vyloučit zemědělské podniky, jejichž velikost a podmínky chovu nejsou slučitelné s cíli nařízení 2018/848, mezi něž patří dobré životní podmínky zvířat a důvěra spotřebitelů v produkční řetězec ekologického zemědělství.

20 Předkládající soud uvádí, že z relevantních ustanovení nařízení 2018/848 a prováděcího nařízení 2021/1165 vyplývá, že v ekologické rostlinné výrobě musí statková hnojiva používaná ke hnojení půdy v zásadě sama pocházet z ekologické produkce, ale pokud to neumožňuje uspokojit nutriční potřeby rostlin, je přípustné použít hnojiva a pomocné půdní látky povolené v ekologickém zemědělství, jak jsou definovány v příloze II uvedeného prováděcího nařízení, a to pouze v nezbytné míře.

21 Z těchto ustanovení podle předkládajícího soudu rovněž vyplývá, že v případě ekologické živočišné výroby je zakázána výroba bez zemědělské půdy, klece, boxy a etážové plošiny se nepoužívají k chovu žádného druhu zvířat, ustájovací prostory pro skot, ovce a prasata musí být vybaveny prostorem na spaní a odpočinek, který je tvořen pevnou konstrukcí bez roštů, a co se týče drůbeže, minimálně jedna třetina plochy musí být tvořena pevnou konstrukcí bez roštových podlážek nebo mřížových konstrukcí, a u nosnic musí dostatečně velká část podlahové plochy sloužit jako sběrné místo pro trus. Podle předkládajícího soudu nicméně tyto prvky nejsou samy o sobě dostatečné k určení, zda pojem „velkochov“ uvedený v příloze II prováděcího nařízení 2021/1165 musí být postaven na roveň pojmu „chov hospodářských zvířat bez zemědělské půdy“, a pokud tomu tak není, zda tento pojem při překročení určitého počtu zvířat nutně zahrnuje používání systémů sestávajících výhradně z roštových podlážek, mřížových konstrukcí nebo klecí.

22 Předkládající soud uvádí, že pojem „velkochov“ použitý ve francouzském znění prováděcího nařízení 2021/1165 v něm není definován a není definován ani v nařízení 2018/848 či v předcházejících nařízeních, v nichž byl tento pojem rovněž použit. Ač se uvedený pojem nachází ve většině jazykových znění tohoto prováděcího nařízení, v několika jazykových zněních je použit pojem „chov hospodářských zvířat bez zemědělské půdy“, kdy ani ten není v nařízení 2018/848 či v uvedeném prováděcím nařízení definován.

23 Předkládající soud dále upřesňuje, že ze sdělení skupiny odborníků svolané Komisí v květnu 2021 za účelem vymezení rozsahu pojmu „velkochov“ vyplývá, že pokud nelze tento pojem přesně definovat, mělo by se při uplatňování tohoto pojmu vycházet ze souboru indicií.

24 Předkládající soud rovněž uvádí, že výše uvedený rozdíl mezi jazykovými zněními prováděcího nařízení 2021/1165 existoval již mezi jazykovými zněními nařízení č. 889/2008 a pojem „velkochov“ je v jednotlivých členských státech vykládán různě.

25 V tomto kontextu se Conseil d’État (Státní rada) rozhodla přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru tyto předběžné otázky:

„1) Musí být příloha II [prováděcího] nařízení 2021/1165, přijatého k provedení nařízení [2018/848], vykládána v tom smyslu, že pojem ‚velkochov‘, který je v ní uveden, je rovnocenný pojmu ‚chov hospodářských zvířat bez zemědělské půdy‘?

2) Pokud se pojem ‚velkochov' liší od pojmu ‚chov hospodářských zvířat bez zemědělské půdy', jaká kritéria je třeba zohlednit při určování, zda má být chov hospodářských zvířat kvalifikován jako velkochov ve smyslu přílohy II nařízení 2021/1165?"

K předběžným otázkám

K první otázce

26 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda musí být ustanovení přílohy II třetího pododstavce prováděcího nařízení 2021/1165 vykládána v tom smyslu, že pokud jde o přípravky z mikroorganismů, které mohou být použity ke zlepšení celkového stavu půdy nebo ke zvýšení dostupnosti živin v půdě nebo plodinách, slovní spojení „nesmí pocházet z velkochovu" použité v tabulce uvedené v této příloze znamená, že jsou zakázány pouze přípravky, které pocházejí z chovů „hospodářských zvířat bez zemědělské půdy".

27 Úvodem je třeba poukázat na to, že toto prováděcí nařízení bylo přijato na základě nařízení 2018/848, v jehož článku 12 je stanoveno, že hospodářské subjekty produkující rostliny nebo rostlinné produkty dodržují zejména podrobná pravidla uvedená v příloze II části I tohoto nařízení.

28 V bodě 1.9.1 této části I je pro hospodaření s půdou a její hnojení stanoveno, že při ekologické rostlinné produkci se využívají způsoby obdělávání a pěstitelské postupy, které zachovávají nebo zvyšují obsah organických látek v půdě, zvyšují stabilitu půdy a její biologickou rozmanitost a předcházejí zhutnění a erozi půdy. V souladu s bodem 1.9.2 písm. c) uvedené části I se úrodnost a biologická aktivita půdy udržuje a zvyšuje v zásadě používáním statkových hnojiv či organických složek, pokud možno kompostovaných, z ekologického zemědělství.

29 Z bodu 1.9.3 téže části I nicméně vyplývá, že pokud nutriční potřeby rostlin nelze uspokojit opatřeními stanovenými v bodech 1.9.1 a 1.9.2, lze používat pouze hnojiva a pomocné půdní látky, které byly povoleny pro použití v ekologické produkci podle článku 24 nařízení 2018/848, a to pouze v nezbytné míře.

30 Podle čl. 24 odst. 1 písm. b) nařízení 2018/848 může Komise některé produkty a látky povolit pro použití v ekologické produkci a veškeré takto povolené produkty a látky zařadí na omezené seznamy, a to jako hnojiva, pomocné půdní látky a živiny.

31 Tato hnojiva, pomocné půdní látky a živiny jsou předmětem přílohy II prováděcího nařízení 2021/1165, v jejímž druhém pododstavci je stanoveno, že v souladu s přílohou II částí I bodem 1.9.6 nařízení 2018/848 lze k zlepšení celkového stavu půdy nebo k zvýšení dostupnosti živin v půdě nebo plodinách použít přípravky z mikroorganismů.

32 Podle třetího pododstavce této přílohy mohou být tyto přípravky použity pouze podle specifikací a omezení použití, které stanoví uvedené právní předpisy Unie a vnitrostátní právní předpisy. Přísnější podmínky použití, jež platí pro ekologickou produkci, jsou upřesněny v pravém sloupci tabulky uvedené v tomto pododstavci.

33 V této tabulce je upřesněno, že v ekologické produkci „nesmí pocházet z velkochovu“ tyto produkty: chlévský hnůj; sušený chlévský hnůj a dehydrovaný drůbeží trus; kompostované živočišné výkaly, včetně drůbežího trusu a kompostovaného chlévského hnoje; a kapalné živočišné výkaly.

34 Z výkladu těchto výše uvedených ustanovení nařízení 2018/848 ve spojení s ustanoveními prováděcího nařízení 2021/1165 tedy vyplývá, že hospodářské subjekty, které produkují rostliny nebo rostlinné produkty v rámci ekologické produkce, mohou odchylně a pouze v nezbytném rozsahu používat některé produkty a látky pocházející z konvenční produkce, jež jsou schválené Komisí, včetně produktů a látek uvedených v předchozím bodě tohoto rozsudku, pokud tyto produkty a produkty nepocházejí z „velkochovů“.

35 Pochybnosti předkládajícího soudu lze vysvětlit zejména tím, že oba výrazy „velkochov“ i „chov hospodářských zvířat bez zemědělské půdy“ se vyskytují v různých jazykových zněních nařízení 2018/848 a prováděcího nařízení 2021/1165 a byly buď střídavě či postupně použity v nařízeních, jež prvně uvedeným nařízením předcházela.

36 Je třeba uvést, že ve francouzském jazykovém znění prováděcího nařízení 2021/1165 používá tato příloha jeden a tentýž výraz, a sice „Provenance d’élevages industriels interdite“ („nesmí pocházet z průmyslového chovu“). Ve většině z ostatních jazykových znění této přílohy, jako jsou znění německé, estonské, řecké, anglické, italské či rumunské je rovněž použit jediný a totožný výraz (a sice ve zmíněném pořadí jazyků „*Erzeugnis darf nicht aus industrieller Tierhaltung stammen*“, „*tööstuslikust tootmisest pärit toote kasutamine on keelatud*“, „*η προέλευση από εντατικοποιημένη εκτροφή απαγορεύεται*“, „*factory farming origin forbidden*“, „*proibiti se proveniente da allevamenti industriali*“ a „*provenienţa din ferme industriale este interzisă*“), jehož význam odpovídá významu použitém ve francouzském jazykovém znění, nebo výrazy blížící se výrazům „intenzivní chov“ nebo „velkochov“, kdy v bulharském jazykovém znění je použit výraz „*забранен е произходът от интензивни животновъдни стопанства*“, ve španělském jazykovém znění výraz „*Prohibida la procedencia de ganaderías intensivas*“ a v českém jazykovém znění výraz „*Nesmí pocházet z velkochovu*“).

37 Ve třech jazykových zněních této přílohy jsou nicméně použity odlišné pojmy „chov bez půdy“ či „chov mimo půdu“ – v dánském znění je uveden výraz „*ikke fra jordløst husdyrbrug*“, v nizozemském výraz „*Het product mag niet afkomstig zijn van niet-grondgebonden veehouderij*“ a v portugalském výraz „*Proibidos os produtos provenientes das explorações pecuárias ‚sem terra’*“.

38 V tomto ohledu je třeba připomenout, že všem jazykovým zněním unijního aktu musí být v zásadě přiznána stejná hodnota a v případě rozdílů mezi nimi je třeba vykládat dotčené ustanovení podle celkové systematiky a účelu právní úpravy, jejíž je součástí (rozsudek ze dne 15. června 2023, Saint-Louis Sucre (Uznání organizace producentů), C-183/22, EU:C:2023:486, bod 28 a citovaná judikatura).

39 Mimoto, podle judikatury Soudního dvora z požadavků jednotného použití unijního práva a ze zásady rovnosti vyplývá, že znění ustanovení unijního práva, které výslovně neodkazuje na právo členských států za účelem vymezení svého smyslu a dosahu, musí být zpravidla vykládáno autonomním a jednotným způsobem v celé Unii, přičemž tento výklad je třeba nalézt s přihlédnutím ke kontextu tohoto ustanovení a k cíli sledovanému dotčenou právní úpravou (rozsudky ze dne 18. ledna 1984, Ekro, 327/82, EU:C:1984:11, bod 11, a ze dne 30. března 2023, Hauptpersonalrat der Lehrerinnen und Lehrer, C-34/21, EU:C:2023:270, bod 40).

40 Zásadně odlišný přístup by totiž mohl být zdrojem rozdílů mezi členskými státy, které by mohly bránit fungování vnitřního trhu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. listopadu 2021, Visma Enterprise, C-306/20, EU:C:2021:935, bod 38).

41 V projednávané věci ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, konkrétně vyplývá, že s ohledem na dřívější, rovněž odlišná, znění ustanovení, která se časově použila před relevantními ustanoveními prováděcího nařízení 2021/1165, některé členské státy staví pojem „velkochov“ na roveň pojmu „chov hospodářských zvířat bez zemědělské půdy“, zatímco jiné členské státy oba pojmy odlišují a definují pojem „velkochov“ odkazem na technické požadavky a prahové hodnoty počtu zvířat, jež jsou různé, či dokonce na požadavky týkající se krmiv. Takové rozdíly přitom mohou narušovat hospodářskou soutěž a ohrožovat dosažení cílů unijní politiky v oblasti ekologické produkce a v oblasti životního prostředí.

42 V souladu s judikaturou připomenutou v bodě 38 tohoto rozsudku je třeba přezkoumat, zda pojmy „velkochov“ a „chov hospodářských zvířat bez zemědělské půdy“ mají s ohledem na svůj obvyklý smysl v běžném jazyce stejný význam.

43 V tomto ohledu je třeba uvést, že v prováděcím nařízení 2021/1165 ani v žádném jiném nařízení či předpisu unijního práva nejsou definovány pojmy „velkochov“ nebo „chov hospodářských zvířat bez zemědělské půdy“.

44 Podle svého obvyklého smyslu odkazuje výraz „průmyslový“ nebo „intenzivní“ na způsob masového chovu, jehož cílem je optimalizovat výnosnost této činnosti, zejména zvýšením hustoty zvířat v zemědělském podniku nebo tím, že jsou zvířata ve větší či menší míře vytržena z venkovního prostředí a je jim vyhrazen omezený prostor. Dobytek je v takovém velkochovu obvykle pevně ustájen, žije v uměle vytvořených a kontrolovaných podmínkách a je chován za použití metod, jejichž cílem je maximalizovat produkci v co nejkratším možném čase.

45 Jak mimoto uvedl generální advokát v bodě 38 svého stanoviska, velkochov obnáší značné investice, využívání obohacených krmiv a preventivní podávání antibiotik. Vyznačuje se vysokou produktivitou a může způsobovat významné znečištění životního prostředí. Mimoto, specifická ochrana dobrých životních podmínek zvířat není nutně mezi prioritami tohoto chovu.

46 Pokud jde o pojem „chov hospodářských zvířat bez zemědělské půdy“, je třeba konstatovat, že v bodě 1.1 části II přílohy II nařízení 2018/848 je stanoveno, že „živočišná výroba bez zemědělské půdy“ je zakázána, pokud zemědělec, který má v úmyslu věnovat se ekologickému chovu hospodářských zvířat, nehospodaří na zemědělské půdě a neuzavřel s jiným zemědělcem písemnou dohodu o využívání ekologických produkčních jednotek pro tato hospodářská zvířata. Mimoto je v článku 16 nařízení č. 889/2008 upřesněno, že je zakázána živočišná produkce bez zemědělské půdy, při níž hospodářský subjekt vlastnící hospodářská zvířata nehospodaří na zemědělské půdě a/nebo neuzavřel písemnou dohodu o spolupráci s jiným hospodářským subjektem podle čl. 3 odst. 3 uvedeného nařízení.

47 „Chov hospodářských zvířat bez zemědělské půdy“ totiž podle svého obvyklého významu v běžném jazyce odpovídá „průmyslovému“ nebo „intenzivnímu“ způsobu chovu, v němž zdroje výživy zvířat v převážné části nebo vůbec nepocházejí ze zemědělského podniku, v němž se daný chov nachází.

48 I když tedy pojmy „velkochov“ i „chov hospodářských zvířat bez zemědělské půdy“ odkazují na mechanizaci postupů produkce a na její masovost, je třeba na rozdíl od toho, co tvrdí sdružení AFAÏA, konstatovat, že uvedené pojmy nemají stejný význam. Jak vyplývá z bodů 44 až 47 tohoto rozsudku, pojem „velkochov“ je podstatně širší než pojem „chov hospodářských zvířat bez zemědělské půdy“, a proto musí být tyto pojmy považovány za odlišné.

49 Dále je třeba se zabývat obecnou systematikou přílohy II prováděcího nařízení 2021/1165 a účelem právní úpravy, jejíž je součástí.

50 Pokud jde o obecnou systematiku této přílohy, jak bylo uvedeno v bodech 27 až 34 tohoto rozsudku, z čl. 12 odst. 1 ve spojení s čl. 24 odst. 1 a s přílohou II částí I bodem 1.9 nařízení 2018/848 vyplývá, že hospodářské subjekty produkující rostliny nebo rostlinné produkty v ekologické produkci se mohou odchýlit od pravidel stanovených v této příloze a používat určité produkty a látky pocházející z konvenční produkce, které byly povoleny Komisí, a to pouze v nezbytném rozsahu.

51 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury musí být ustanovení, jež mají povahu výjimky, vykládána restriktivně [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 7. února 2023, Confédération paysanne a další (Náhodná mutageneze *in vitro*), C-688/21, EU:C:2023:75, bod 49 a citovaná judikatura].

52 Tak je tomu i v případě výjimky stanovené v příloze II prováděcího nařízení 2021/1165, což znamená, že omezení, jež jsou v této příloze pro tuto výjimku stanovena, a sice zejména zákaz používat přípravky „pocházející z velkochovů“, musí být naopak vykládána široce.

53 Je třeba upozornit, že výklad zastávaný sdružením AFAÏA, podle něhož pojem „velkochov“ odpovídá pouze pojmu „chov hospodářských zvířat bez zemědělské půdy“, vede k tomu, že statková hnojiva pocházející ze všech „velkochovů“ s výjimkou „chovů hospodářských zvířat bez zemědělské půdy“ jsou povolena pro účely používání v ekologickém zemědělství. Tento výklad proto vede k širokému výkladu oblasti působnosti uvedené výjimky, a je tedy v rozporu se zásadou připomenutou v bodě 51 tohoto rozsudku.

54 Sdružení AFAÏA dále tvrdí, že ekologická živočišná produkce je neoddělitelně spjata s využíváním půdy, z čehož je třeba *a contrario* vyvodit, že se zákaz dotčený ve věci v původním řízení týká pouze produktů pocházejících z „chovů hospodářských zvířat bez zemědělské půdy“.

55 Je pravda, že v souladu s celostním přístupem, kterým se vyznačuje ekologické zemědělství, jak je připomenut zejména v bodě 40 odůvodnění nařízení 2018/848 a jak vyplývá z požadavků stanovených v čl. 5 písm. a) a d) nařízení 2018/848, musí být živočišná produkce spojena s půdou. To však znamená pouze to, že způsob chovu „hospodářských zvířat bez zemědělské půdy“ není slučitelný se zásadami ekologického zemědělství, a je tedy v tomto rámci prostě a jednoduše zakázán.

56 Z článku 6 písm. l) nařízení 2018/848 navíc vyplývá, že ekologické zemědělství spočívá rovněž na uplatňování chovatelských postupů, které posilují imunitní systém zvířat a jejich přirozenou odolnost vůči nákazám, včetně pravidelného pohybu a přístupu na otevřená prostranství a pastviny. Mimoto, toto nařízení zakazuje geneticky modifikované organismy v krmivech a výrazně omezuje používání přípravků na ochranu rostlin.

57 Nelze tedy tvrdit, že se ekologické zemědělství vyznačuje pouze určitým způsobem obhospodařování půdy, a tudíž, že důvod zákazu dotčeného ve věci v původním řízení je výlučně spojen s využíváním půdy.

58 Tento způsob zemědělství souvisí šířeji s šetrnými metodami produkce, jak je v podstatě uvedeno v bodě 2 odůvodnění nařízení 2018/848, a zejména s podmínkami ustájení zvířat, a to jak z hlediska volnosti pohybu a přístupu do venkovních prostor, tak z hlediska hustoty populace chovu.

59 Unijní normotvůrce totiž chtěl opakovaným zdůrazněním své vůle zajistit vysokou úroveň dobrých životních podmínek zvířat v rámci ekologického zemědělství vyzdvihnout skutečnost, že tento způsob zemědělské produkce je charakterizován dodržováním vyšších standardů v oblasti dobrých životních podmínek zvířat na všech místech a ve všech fázích této produkce, kde lze tyto dobré životní podmínky ještě zvýšit (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. února 2019, Œuvre d'assistance aux bêtes d'abattoirs, C-497/17, EU:C:2019:137, bod 38).

60 S ohledem na tyto požadavky nelze připustit, aby statková hnojiva z „velkochovů" nebo „intenzivních chovů" byla povolena jako hnojiva ekologického zemědělství.

61 Tento výklad je potvrzen cíli nařízení 2018/848.

62 Je totiž třeba uvést, jak vyplývá z bodu 1 odůvodnění nařízení 2018/848, že ekologická produkce je celkový systém řízení zemědělského podniku a produkce potravin, který spojuje osvědčené postupy v oblasti životního prostředí a klimatu, vysokou úroveň biologické rozmanitosti, ochranu přírodních zdrojů, uplatňování přísných norem v oblasti dobrých životních podmínek zvířat a norem produkce v souladu s poptávkou rostoucího počtu spotřebitelů po produktech získaných za použití přírodních látek a procesů.

63 Jak je stanoveno v článku 4 nařízení 2018/848, cílem tohoto způsobu produkce v širším smyslu je ochrana životního prostředí a klimatu, vysoká míra biologické rozmanitosti a zachování dlouhodobé úrodnosti půdy. Jeho snahou je významným způsobem přispívat k netoxickému životnímu prostředí a k dodržování přísných norem pro dobré životní podmínky zvířat, a zejména uspokojovat jejich druhově specifické etologické potřeby. Usiluje rovněž o podporu krátkých distribučních kanálů a místní produkce v různých oblastech Unie i o podporu zachování vzácných a původních plemen, jimž hrozí vyhynutí.

64 Mimoto je nutné zajistit, aby spotřebitelé měli jistotu, že produkty označené ekologickým logem Evropské unie byly skutečně vyprodukovány za dodržení nejpřísnějších norem, zejména v oblasti dobrých životních podmínek zvířat (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 28. února 2019, C-497/17, Œuvre d'assistance aux bêtes d'abattoirs, EU:C:2019:137, bod 51).

65 Jak v podstatě uvedl generální advokát v bodech 52 a 54 svého stanoviska, je třeba mít za to, že legitimní očekávání spotřebitelů jsou zaručena, pokud statková hnojiva používaná v ekologickém zemědělství pocházejí z ekologických zdrojů nebo, pokud tyto zdroje nejsou dostatečné a pouze v tomto případě, pokud jsou používána konvenční hnojiva, jež ovšem nepocházejí z velkochovů.

66 Výjimka, která umožňuje široce používat produkty pocházející z velkochovů nebo intenzivních chovů, by tak zjevně narážela na tyto cíle a byla by v rozporu s požadavky soudržnosti, jakož i s etickými a environmentálními zásadami, jež jsou základem ekologického zemědělství.

67 Je třeba dodat, že tento výklad je rovněž v souladu s cílem, který je sledován v příloze II části I bodě 1.9.3 nařízení 2018/848 a jímž je poskytnout ekologickým zemědělcům náhradní možnost za ekologická hnojiva, pokud nejsou dostupná, a to pouze v nezbytném rozsahu a zároveň omezit přítomnost nežádoucích reziduí v těchto hnojivech.

68 Je tudíž třeba mít za to, že pojem „velkochov“ uvedený v příloze II prováděcího nařízení 2021/1165 neodpovídá pojmu „chov hospodářských zvířat bez zemědělské půdy“ a zákaz, jenž je v této příloze stanoven, se vztahuje na všechny „velkochovy“, a nikoli pouze na „chovy hospodářských zvířat bez zemědělské půdy“.

69 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na první otázku odpovědět tak, že ustanovení přílohy II třetího pododstavce prováděcího nařízení 2021/1165 musí být vykládána v tom smyslu, že pokud jde o přípravky z mikroorganismů, které lze použít ke zlepšení celkového stavu půdy nebo ke zvýšení dostupnosti živin v půdě nebo plodinách, slovní spojení „nesmí pocházet z velkochovu“ použité v tabulce uvedené v této příloze neznamená, že jsou zakázány pouze přípravky, které pocházejí z „chovů hospodářských zvířat bez zemědělské půdy“, neboť v souladu s těmito ustanoveními jsou hnojivy, pomocnými půdními látkami a živinami, jejichž používání v ekologickém zemědělství je touto přílohou zakázáno, hnojiva, pomocné půdní látky a živiny, které pocházejí z velkochovu, a nikoli pouze hnojiva, pomocné půdní látky a živiny, jež pocházejí z chovu hospodářských zvířat bez zemědělské půdy.

Ke druhé otázce

70 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda musí být ustanovení přílohy II třetího pododstavce prováděcího nařízení 2021/1165 vykládána v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, podle níž se zákaz používat na ekologicky obhospodařované půdě hnojiva a pomocné půdní látky živočišného původu „pocházející z velkochovu“ týká statkových hnojiv z chovů v kompletních roštových nebo mřížových systémech a překračujících prahové hodnoty stanovené v příloze I směrnice EIA, jakož i statkových hnojiv z klecových chovů překračujících tytéž prahové hodnoty.

71 Je třeba bez dalšího uvést, že i když pojem „velkochov“ musí být pro účely vymezení působnosti tohoto zákazu v souladu s judikaturou uvedenou v bodě 39 tohoto rozsudku vykládán autonomním a jednotným způsobem, nic to nemění na tom, že za současného stavu unijního práva nejsou kritéria, která je třeba zohlednit při určení, zda daný chov musí být kvalifikován jako „velkochov“ ve smyslu přílohy II prováděcího nařízení 2021/1165, upravena obecnými harmonizačními opatřeními.

72 Z odpovědi na první otázku nicméně vyplývá, že je třeba přijmout takový výklad pojmu „velkochov“, který povede k tomu, že z hnojiv, jež jsou používána jako náhrada za statková hnojiva z ekologických chovů, jsou vyloučena hnojiva pocházející z masových chovů využívajících intenzivní metody produkce.

73 Pro účely posouzení, zda se jedná o takovýto chov, musí být v rámci analýzy relevantních kritérií provedeno celostní posouzení, přičemž je třeba upřesnit, že existenci takového chovu bude zpravidla možno zjistit až posouzením celého souboru indicií.

74 V tomto ohledu, jak uvedl generální advokát v bodech 64, 66 a 80 svého stanoviska, mohou být vzata v potaz taková kritéria, jako jsou systém chovu zvířat, jejich mobilita, jejich hustota, jakož i dostupnost půdy na chov, produktivita a dopady tohoto chovu na životní prostředí.

75 Totéž platí pro druh krmiva, systémy prevence nákaz, jakož i rozšířené používání látek ke stimulaci růstu nebo produkce, nebo hormonů či podobných látek, zejména za účelem řízení reprodukce. Preventivní používání antibiotik a používání krmiv obsahujících geneticky modifikované organismy, jež je v nařízení 2018/848 zakázáno, může rovněž představovat kritérium hovořící pro to, že daný chov musí být kvalifikován jako „velkochov“.

76 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že používání klecí, boxů a etážových plošin pro chov zvířat je charakteristickým rysem velkochovu, stejně jako používání systémů, které brání zvířatům, aby se otáčela o 360 stupňů, nebo systémy chovů hospodářských zvířat bez zemědělské půdy.

77 Pokud jde konkrétně o vliv chovu hospodářských zvířat na životní prostředí, je třeba uvést, že článek 4 směrnice EIA podrobuje posouzení vlivů na životní prostředí záměry uvedené v příloze I této směrnice, mezi nimiž jsou uvedena některá „[z]ařízení intenzivního chovu drůbeže nebo prasat“.

78 V tomto ohledu je třeba mít podobně jako generální advokát v bodě 69 svého stanoviska za to, že minimální kritéria stanovená těmito ustanoveními směrnice EIA, která, ač se týkají postupů posuzování vlivů na životní prostředí, mohou sloužit jako pomůcka pro určení toho, zda má daný chov povahu velkochovu.

79 Vzhledem k tomu, že tato kritéria odkazují na kvantitativní úvahy, je třeba mít za to, že nejsou dostatečná pro kvalifikaci hospodářství jakožto „velkochovu“, takže je za tímto účelem třeba rovněž zohlednit taková kvalitativní kritéria, jako jsou kritéria uvedená v bodech 74 až 76 tohoto rozsudku.

80 S ohledem na všechny tyto úvahy je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že ustanovení přílohy II třetího pododstavce prováděcího nařízení 2021/1165 musí být vykládána v tom smyslu, že nebrání vnitrostátní právní úpravě, podle níž se zákaz používat na ekologicky obhospodařované půdě hnojiva a pomocné půdní látky živočišného původu „pocházející z velkochovů“ týká i statkových hnojiv z chovů v kompletních roštových nebo mřížových systémech a překračujících prahové hodnoty stanovené v příloze I směrnice EIA, jakož i statkových hnojiv z klecových chovů překračujících tytéž prahové hodnoty. Pro účely této kvalifikace je nicméně třeba vycházet ze souboru indicií, jež se týkají alespoň ochrany dobrých životních podmínek zvířat, respektování biologické rozmanitosti, jakož i ochrany životního prostředí a klimatu.

K nákladům řízení

81 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

1) Ustanovení přílohy II třetího pododstavce prováděcího nařízení Komise (EU) 2021/1165 ze dne 15. července 2021, kterým se povolují některé produkty a látky pro použití v ekologické produkci a stanoví jejich seznamy, přijatého k provedení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/848 ze dne 30. května 2018 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 834/2007,

musí být vykládána v tom smyslu, že

pokud jde o přípravky z mikroorganismů, které lze použít ke zlepšení celkového stavu půdy nebo ke zvýšení dostupnosti živin v půdě nebo plodinách, slovní spojení „nesmí pocházet z velkochovu“ použité v tabulce uvedené v této příloze neznamená, že jsou zakázány pouze přípravky, které pocházejí z „chovů hospodářských zvířat bez zemědělské půdy“, neboť v souladu s těmito ustanoveními jsou hnojivy, pomocnými půdními látkami a živinami, jejichž používání v ekologickém zemědělství je touto přílohou zakázáno, hnojiva, pomocné půdní látky a živiny, které pocházejí z velkochovu, a nikoli pouze hnojiva, pomocné půdní látky a živiny, jež pocházejí z chovu hospodářských zvířat bez zemědělské půdy.

2) Ustanovení přílohy II třetího pododstavce prováděcího 2021/1165

musí být vykládána v tom smyslu, že

nebrání vnitrostátní právní úpravě, podle níž se zákaz používat na ekologicky obhospodařované půdě hnojiva a pomocné půdní látky živočišného původu „pocházející z velkochovů“ týká i statkových hnojiv z chovů v kompletních roštových nebo mřížových systémech a překračujících prahové hodnoty stanovené v příloze I směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/52/EU ze dne 16. dubna 2014, jakož i statkových hnojiv z klecových chovů překračujících tytéž prahové hodnoty. Pro účely této kvalifikace je nicméně třeba vycházet ze souboru indicií, jež se týkají alespoň ochrany dobrých životních podmínek zvířat, respektování biologické rozmanitosti, jakož i ochrany životního prostředí a klimatu.

Podpisy